

שעור ה: זרקו את הדם... והפשיט... ונתח... ואש

Shiur #5: The Role of the Sacrificial Blood

(1) ויקרא א-ב:ג

(א) ויקרא אל-משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר: (ב) דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי-יקריב מפס קרבן לה' מן-הבהמה מן-הבקר ומן-הצאן תקריבו את-קרבנכם: (ג) אם-עלה קרבנו מן-הבקר זכר תמים יקריבנו אל-פתח אהל מועד יקריב אותו לרצנו לפני ה': (ד) וסמך ידו על ראש העלה ונרצה לו לכפר עליו: (ה) ושתט את-בן הבקר לפני ה' וקריבו בני אהרן הכהנים את-הדם וזרקו את-הדם על-המזבח סבים אשר-פתח אהל מועד: (ו) והפשיט את-העלה ונתח אותה לנתחיה: (ז) ונתנו בני אהרן הכהן אש על-המזבח וערכו עצים על-האש: (ח) וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים את-הראש ואת-הפדר על-העצים אשר על-האש אשר על-המזבח: (ט) וקרב וקרעו ירחין במים והקטיר הכהן את-הכל המזבחה עלה אשה ריח-ניחוח לה: (י) ואם-מן-הצאן קרבנו מן-הבשבים או מן-העזים לעלה זכר תמים יקריבנו: (יא) ושתט אותו על ירך המזבח צפנה לפני ה' וזרקו בני אהרן הכהנים את-דמו על-המזבח סבים: (יב) ונתח אותו לנתחיו ואת-ראשו ואת-פדרו וערך הכהן אתם על-העצים אשר על-האש אשר על-המזבח: (יג) והקרב והקרע ירחין במים והקריב הכהן את-הכל והקטיר המזבחה עלה הוא אשה ריח ניחוח לה: (יד) ואם מן-העוף עלה קרבנו לה' והקריב מן-התורים או מן-בני היונה את-קרבנו: (טו) והקריבו הכהן אל-המזבח ומלך את-ראשו והקטיר המזבחה ונמצה דמו על קיר המזבח: (טז) והסיר את-מדתו בנצתה והשליך אותה אצל המזבח קדמה אל-מקום הדשן: (יז) ושפע אותו בכנפיו לא יבדיל והקטיר אותו הכהן המזבחה על-העצים אשר על-האש עלה הוא אשה ריח ניחוח לה:

Observations:

- 1) The order of the procedure is counterintuitive. Immediately after **שחיטה**, the **דם** is sprinkled around the **מזבח** – then, the animal is flayed and fileted. The **next step** is to set up wood and start the fire on the **מזבח** and then to put the parts of the animal on the **מזבח**.
- 2) At the **עקידה**, there is no mention of **עבודת הדם**.
- 3) At the foot of **הר סיני**, the **עבודת הדם** comes **after** the animals are offered and it serves the purpose of **דם הברית**.
- 4) The **כהנים** play a central role in overseeing the tragic results of homicides... **שפיכת דם**

(2) בראשית כב, ט-יג

(ט) ויבאו אל-המקום אשר אמר-לו האלהים **ויבן שם אברהם את-המזבח ויערך את-העצים** ויעקוד את-יצחק בנו וישם אתו על-המזבח ממעל לעצים: (י) וישלח אברהם את-ידו ויקח את-המאכלת **לשחט את-בנו**: (יא) ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני: (יב) ויאמר אל-תשלח ידך אל-הנער ואל-תעש לו מאומה כיו עתה ידעתי כי-ירא אלהים אתה ולא חשבת את-בנך את-יחידך ממני: (יג) וישא אברהם את-עיניו וירא והנה-איל אחר נאחו בסבך בקרניו וילך אברהם **ויקח את-האיל ויעלהו לעלה תחת בנו**:

(3) שמות כד, ג-ח

(ג) ויבא משה ויספר לעם את כל-דברי ה' ואת כל-המשפטים ויען כל-העם קול אחד ויאמרו כל- הדברים אשר-דבר ה' נעשה: (ד) ויכתב משה את כל-דברי ה' וישכם בבקר ויבן מזבח תחת ההר ושתיים עשרה מצבה לשנים עשר שבטי ישראל: (ה) וישלח את-נערי בני ישראל **ויעלו עלת ויזבחו זבחים שלמים לה' פרים**: (ו) ויקח משה חצי הדם וישם באגנת וחצי הדם **זרק על-המזבח**: (ז) ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר-דבר ה' נעשה ונשמע: (ח) ויקח משה את-הדם ויזרק **על-העם** ויאמר הנה דם-הברית אשר כרת ה' עמכם על כל- הדברים האלה:

(4) ויקרא ג, יז

חקת עולם לדורותיכם בכל מושבתיכם **בלחלב וכל-דם לא תאכלו**:

(5) ויקרא יז, א-ז

(א) וידבר ה' אל-משה לאמר: (ב) דבר אל-אהרן ואל-בניו ואל כל-בני ישראל ואמרת אליהם זה הדבר אשר-עוה ה' לאמר: (ג) איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או-כבש או-עז במחנה או אשר ישחט מחוץ למחנה: (ד) ואל-פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה' לפני משכן ה' **דם יחשב לאיש ההוא דם שפך** ונכרת האיש ההוא מקרב עמו: (ה) למען אשר יביאו בני ישראל את-זבחייהם אשר הם זבחים על-פני השדה והביאם לה' אל- פתח אהל מועד אל-הכהן וזבחו זבחי שלמים לה' אותם: (ו) וזרק הכהן את-הדם על-המזבח ה' פתח אהל מועד והקטיר החלב לריח ניחוח לה': (ז) ולא יזבחו עוד את-זבחייהם לשעירים אשר הם זנים אחריהם חקת עולם תהיה זאת להם לדורותם:

(6) ויקרא יז, י-יד

(י) ואיש איש מבית ישראל ומן-הגור הגור בתוכם אשר יאכל כל-דם ונתתי פני בנפש האכלת את-הדם והכרתי אתה מקרב עמך: (יא) **כי נפש הבשר בדם הוא ואני נתתי לכם על-המזבח לכפר על-נפשתיכם כי-הדם הוא בנפש יכפר**: (יב) על-כן אמרתי לבני ישראל כל-נפש מכם לא-תאכל דם והגור הגור בתוכם לא-יאכל דם: (יג) ואיש איש מבני ישראל ומן-הגור הגור בתוכם אשר יעוד ציד חיה או-עוף אשר יאכל **ושפך את-דמו וכסוהו בעפר**: (יד) **כי-נפש כל-בשר דמו בנפשו הוא ואמר לבני ישראל דם כל-בשר לא תאכלו כי נפש כל- בשר דמו הוא** כל-אכליו יכרת:

(7) ר' יוסף בכור שור ויקרא י"ז:

ולא יזבחו עוד את זבחייהם - כלומר: איני אומר מפני שאני צריך לזבחייהם, אלא מפני שלא ירגילו להקטיר לעבודה זרה. וזהו ולא צויתם ביום הוציאי אותם מארץ מצרים על דברי עולה וזבח, כי איני לא רעב ולא צמא, ולא עשיתי אלא כדי שישמעו לקולי, ולא ירגילו לעבודה זרה ושיתכפרו מעוונם. ולהנאתם נתכוונתי ולא להנאתי.

(8) בראשית ד, ט-יב

(ט) ויאמר ה' אל-קין אי הבל אחיך ויאמר לא ידעתי השמר אחי אנכי: (י) ויאמר מה עשית קול דמי אחיך צעקים אלי מן האדמה: (יא) ועתה ארוך אתה מן-האדמה אשר פצתה את-פיה לקחת את-דמי אחיך מידך: (יב) כי תעבד את-האדמה לא-תסוף תת-כחה לך נע ונד תהיה בארץ:

(9) בראשית ט, א-ז

(א) ויברך אלהים את-נח ואת-בניו ויאמר להם פרו ורבו ומלאו את-הארץ: (ב) ומוראכם וחתכם יהיה על כל-חית הארץ ועל כל-עוף השמים בכל אשר תרמש האדמה ובכל-דגי הים בידכם נתנו: (ג) כל-רמש אשר הוא-חי לכם יהיה לאכלה כירק עשב נתתי לכם את-כל: (ד) אך-בשר בנפש דמו לא תאכלו: (ה) ואך את-דמכם לנפשותיכם אדרש מיד כל-חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו אדרש את-נפשו האדם: (ו) שפך דם האדם באדם דמו ישפך כי בעלם אלהים עשה את-האדם: (ז) ואתם פרו ורבו שרצו בארץ ורבו-בה:

(10) במדבר לה, כח, לג-לד

(כח) כי בעיר מקלטו ישוב עד-מות הכהן הגדול ואחרי מות הכהן הגדול ישוב הרצח אל-ארץ אחוזתו: (לג) ולא-תחניפו את-הארץ אשר אתם בה כי הים הוא יחניף את-הארץ ולא-ארץ לא-יכפר לדם אשר שפך-בה כי-אם בדם שפכו: (לד) ולא תטמא את-הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שכן בתוכה כי אני ה' שכן בתוך בני ישראל:

(11) דברים כא, ה-ט

(ה) ונגשו הכהנים בני לוי כי כם בחר ה' אלהיך לשרתו ולברך בשם ה' ועל-פיהם יהיה פל-דיב וכל-נגע: (ו) וכל זקני העיר ההוא הקרובים אל-החלל ירחצו את-ידיהם על-העגלה הערופה בנחל: (ז) וענו ואמרו ידינו לא שפכה שפכו את-הדם הזה ועינינו לא ראו: (ח) כפר לעמך ישראל אשר-פדית ה' ואל-תתן דם נקי בקרב עמך ישראל ונכפר להם הדם: (ט) ואתה תבער הדם הנקי מקרבך כיתעשה הישר בעיני ה':